

Plenum

Torsdag 11.9.2025 kl. 16.00—19.35

2.2. Muntlig fråga om att sysselsätta unga (Pia Lohikoski vänst)

Muntligt spørsmål MFT 113/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lohikoski, varsågod.

Debatt

16.08 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Kokoomus lupasi, että suomalaisiin yrityksiin syntyy 100 000 uutta työpaikkaa. Te, pääministeri Orpo, lupasitte näin ennen eduskuntavaaleja. Teidän hallituskautenne aikana kuitenkin työttömien määrä on kasvanut valtavasti, eikä suunta näytä kääntyvän, ja erityisen rajusti on kasvanut nuorisotyöttömyys. Alle 30-vuotiaita työttömiä on jo yli 75 000. Monilla heistä ei ole lainkaan työhistoriaa, jolloin esimerkiksi nuorten työpajatoiminnan ja palkkatukityöllistämisen tarve korostuisi, ja näistä hallitus on kuitenkin leikannut samalla työttömyyden kasvaessa.

Myös jatkuvat koulutusleikkaukset rapauttavat työllisyyskehitystä pidemmällä aikavälillä. Yrityksille valmisteltava työllistämisseteli voi olla osa ratkaisua, mutta nuorisotyöttömyyden hätätila vaatii paljon laajempia toimenpiteitä, ja kysynkin: onko hallitus valmis vahvistamaan sekä yritysten että myös kuntien [Puhemies koputtaa] ja kolmannen sektorin edellytyksiä nuorten työllistämiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.09 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Ja edustajalle kiitos erittäin tärkeän kysymyksen esille nostamisesta.

Uskon, että nuorisotyöttömyyden ratkaisuun haettavat toimenpiteet ovat asia, joka yhdistää tätä salia. Meillä voi olla erilaisia painotuksia puolueiden välillä, mutta me kaikki tiedämme ja ymmärrämme hyvin sen, miten rajut vaikutukset nimenomaan työttömyydellä nuorten ihmisten osalta voi olla. Sen takia on sekä tämän maan kannalta että inhimillisesti äärimmäisen tärkeää, että mahdollisimman monen nuoren alkanut työttömyysputki saadaan katkaistua. Tämän takia hallitus on ottamassa käyttöön uutta työllistymisseteliä, jolla pystytään tukemaan ennen kaikkea työllistymistä näille nuorille, joilla on matala koulutustausta tai vain vähän työhistoriaa. Näin ollen siis voidaan päästä tässä vaikeassa tilanteessa auttamaan nuorista juuri heitä, joiden tilanne työmarkkinoilla on kaikkein haurain, kaikkein heikoin.

Toisaalta haluan myös todeta, hyvät kansanedustajat, että kun myös talous lähtee liikkeelle, niin kyllähän nimenomaan myös nuorille avautuu paljon työmahdollisuuksia. Ja ha-

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

luan sanoa suomalaisiin koteihin, että näkymää paremmasta on tällä hetkellä jo näköpiirissä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.11 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän työttömyysluvut ovat aivan karmeita. Tämä on yhteiskunnallinen kriisi, tämä on tragedia, mutta SDP:lle tässä on kysymys ennen kaikkea ihmisistä, työttömänkin ihmisen arvosta. Ihminen ei ole vain tuotannontekijä vaan ennen kaikkea ihminen.

Ministeri Marttinen, teidän hallituksenne on luvannut 100 000 uutta työllistä, ja tulostaulu on armoton: te olette 78 000 jäljessä tästä, miinuksella puolella. SDP on kyllä tarjonut omia esityksiään tilanteen helpottamiseksi työttömien ihmisten näkökulmasta, muun muassa niin, että työttömyysturvalla voisi opiskella, kunhan noudattaa omaa työllistymissuunnitelmaansa. Olemme esittäneet uusittuja suojaosia työttömyysturvaan ja asumistukeen ja olemme muun muassa pienyrittäjille esittäneet kotitalousvähennyksen laajentamista hoitoon ja hoivaan, joka tukisi naisyrittäjien pysymistä leivässä. Mutta te esitätte tällekin syksyille työmarkkinatoimina vain irtisanomisen heikentämistä ja lisää määräaikaisia työsuhteita. Tämä on mahdollisimman kaukana tavallisen työttömän suomalaisen arjesta. Ettekö sen sijaan voisi harkita vaikka kotitalousvähennyksen laajentamista hoitoon ja hoivaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.12 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Voi olla, että suuresti kunnioittamaltani edustaja Tuppuraiselta ovat jääneet budjetitiriihen paperit nyt lukematta. Te otitte esille työttömyysturvalla opiskelun. Sitähän me olemme nyt nimenomaan parantamassa hallituksen päätöksellä. Me olemme ottamassa käyttöön työllistymisasetelimen nuorten osalta, jotta taas heidän pääsyään työelämään voidaan vastaavasti parantaa. Olemme tekemässä myös muutoksia, joilla nimenomaan pienyrittäjien asemaa vahvistetaan, koska heitä on entistä enemmän ja heidän roolinsa Suomen taloudessa kasvaa jatkuvasti ja on tärkeää, että heidän eteensä tehdään vastaavasti lisää toimia.

Totean myös sen, että tässä edustaja Tuppurainen jättää toteamatta SDP:n vaihtoehdon tässä tilanteessa. Te tarjoatte miljardin edestä uusia veronkiristyksiä suomalaisten yrittäjien niskaan. Voin vain kysyä tältä salilta, pohtia ääneen: paljonko luottamusta lisää suomalaisille pk-yrittäjille työllistää ja investoida tässä tilanteessa, jos verotusta kiristetään näin rajulla ja merkittävällä tavalla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.13 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime kyselytunnilla viikko sitten keskusta nosti tämän työttömyyden teeman esiin, mutta on erittäin tärkeää jatkaa sitä tällä kyselytunnilla, koska tämä asia ei kyllä todellakaan ole loppuun käsitelty, ei todellakaan. Joka kahdeksas työvoimaan kuuluvista suomalaisista on työttömänä, joka kahdeksas. Se on karmea luku. Tämä koskettaa käytännössä kaikkia suomalaisia, kaikkien lähipiiriä, koko kansaa. On nuorisotyöttömyyttä, on pahenevaa pitkäaikaistyöttömyyttä, jopa akateemista työttömyyttä yhä enemmän. Työttömyyden vakavuuteen nähden

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

siitä keskustellaan ja sille tehdään aivan liian vähän tässä maassa. Tämänhän sen pääaiheen teidän budjettiriihessänne, hyvä hallitus, olisi pitänyt olla.

Kun työttömyys on vain pahentunut viimeisen vuodenkin aikana, niin joudun kysymään teiltä, pääministeri: oletteko omasta mielestänne tehneet nyt riittävästi tälle vakavalle ongelmalle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.14 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten viime viikolla totesin, työttömyys on meidän suurin haasteemme tällä hetkellä, erityisesti ihmilliseltä taholta, koska kyse on ihmisistä, jotka ovat vailla työtä, mutta jos jotain tämä hallitus on tehnyt, niin me olemme luoneet edellytyksiä uusien työpaikkojen syntymiselle.

Mutta se, mikä se erityinen Suomella on, mistä edustaja Lindtmankin kysyi, on tuo Venäjä. Se vaikuttaa massiivisella tavalla meidän talouteemme, turvallisuudentunteeseen, siihen, että kotitaloudet eivät ole kuluttaneet.

Sitä, mitä nyt me ollaan näkemässä — se piristyminen, mikä taloudessa on alkanut — sit pitää yhdessä tukea. Melkein joka päivä nyt tulee hyviä uutisia. Tänään tuli Suomen Yrittäjien raportti: pk-yrityksillä parhaat näkymät sitten Venäjän hyökkäyssodan alun. Ja kun me nähdään, että kotitaloudet ovat alkaneet kuluttamaan enemmän, asuntolainoja kysytään enemmän, tilauskirjat ovat meidän viennillä täyttymässä, niin tässä on todella paljon nyt positiivisia merkkejä liikkeellä. Investointeja on startannut ja starttaamassa. Meillä on paljon sellaista osaamista, mitä maailmalla tarvitaan. [Puhemies koputtaa] Nyt yhdessä tekemään töitä sen eteen, että me saadaan tämä hyvä kantamaan [Puhemies koputtaa] ja työpaikkoja syntymään!

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.15 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaksi vuotta sitten kysyin teiltä, mikä on viestinne niille lapsille ja nuorille, jotka te leikkauksilla työnnätte köyhyyteen. Te vastasitte, että heidän vanhempiansa kannattaa mennä töihin. Se oli jo silloin hölmö vastaus, koska te leikkasitte asumistukea esimerkiksi matalapalkkaisilta yksinhuoltajilta. No, siitä on kaksi vuotta — kaksi vuotta te olette johtanut tätä maata tilanteeseen, jossa on vähemmän työtä, enemmän köyhyyttä, 27 000 lasta putoaa köyhyyteen.

Kysynkin, mikä on nyt teidän viestinne näille perheille. Onko se se, että ottakaa päivätyön rinnalle se yötyö? Onko se se, että hakekaa vielä vähän enemmän töitä, niin kyllä ahkeruus palkitaan, kun ei ole niitä töitä? Vai onko se se, että lapset ja nuoret voivat sitten jotenkin ratkaista sen tilanteen, kun he kasvavat köyhyydessä? Onko se se, että ehkä kahden vuoden päästä menee paremmin, kun se on heille arkipäivää tänään, että te olette vieneet heiltä sen mahdollisuuden ostaa lääkkeitä, ruoka tai goretex-kengät talveen? Mikä on vastauksenne lapsille ja nuorille, jotka teidän leikkaustenne takia kasvavat tällä hetkellä köyhissä perheissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.17 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on se, että onnistuisimme tukemaan vanhempien työ-

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

listymistä. Se on keskeisin keino torjua lapsiperheköyhyyttä tässä maassa. Tämä on ollut se viesti. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Miten on mennyt omasta mielestänne?]

Ja mitä tämän eteen on tehty? Tämän voin sanoa kyllä tälle salille, että varmasti tämän itsekin tiedätte, että hallitus on tehnyt enemmän kuin mikään lähihistorian hallitus sen eteen, että meillä olisi työllistämisen edellytyksiä tässä maassa, että meillä uudistettaisiin työmarkkinoita, jotta me saataisiin työpaikkoja syntymään. Mutta se, mille tämäkään hallitus ei valitettavasti riittävästi voi, on tämä turvallisuustilanne, se, että meillä on sotaa käyvä naapuri rajan toisella puolella, että meillä on ennätysmäärä epävarmuutta, [Mika Lintilä: Ja epävarmin hallitus!] se, että maailmantaloudskaan ei ole meidän puolella, että tulee jatkuvasti huonoja uutisia, niin kuin vaikkapa Trumpin tulliratkaisut, jotka siirsivät orastavan kasvun alkamista. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Aina syy on muiden!]

Mutta niin kuin pääministeri totesi, meillä on myös merkkejä siitä, että asiat ovat menossa parempaan suuntaan, ja tätä uskoa meidän täytyy pystyä myöskin vahvistamaan, koska talous perustuu myöskin luottamukseen. Tämä hallitus on tehnyt uudistuksia, on tehnyt työmarkkinoilla, on tehnyt sosiaaliturvassa, on tehnyt myös monia muita meidän yhteiskuntamme rakenteita uudistavia ratkaisuja. [Puhemies koputtaa] Nyt seuraavana vuonna keskitymme, ensi vuoden budjetissa, veronkevennysten kautta myöskin suomalaisten ostovoiman vahvistamiseen, [Puhemies koputtaa] ja tätä kautta luomme toivoa meidän lapsiperheille ja meidän lapsillemme. Perusopetuksen vahvistaminen ja monet muut ovat tärkeitä toimia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Nyt minuutti on käytetty, ministeri. — Edustaja Karlsson, olkaa hyvä.

16.18 Anette Karlsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Grahn-Laasonen tässä tuo ilmi turvattoman maailmantilanteen, mutta kyllä se on niin, että hallituksen politiikka ja leikkaukset ovat lisänneet suomalaisten turvattomuutta. [Sofia Virta: Juuri näin!] Lapsiperheköyhyys lisääntyy THL:n tuoreen tutkimuksen mukaan 27 000 lapsella. Hallitus on poistanut yrityksen koulutusvähennyksen, ja aikuiskoulutustuki on muistoin vain.

Pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyy, ja se on pelottava tilanne. Pitkäaikaistyöttömäksi joutuneen ihmisen on usein välttämätöntä päivittää omaa osaamistaan, tai joskus on pakko opetella kokonaan uusi ammatti. Edustaja Tytti Tuppurainen toi esille SDP:n vaihtoehtoja. Onko hallitus valmis edistämään työllistymistä SDP:n esittämillä keinoilla, muun muassa poistamalla rajoitteet opiskella työttömyysturvalla, kunhan noudattaa henkilökohtaista työllistämissuunnitelmaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.19 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tässä SDP:n edustajien osalta kannattaa nyt katsoa läpi se paketti, mitä tämä hallitus on päättänyt budjettiriihen yhteydessä. Siellä on todettu selkeästi, että me parannamme työttömyysturvalla opiskelun edellytyksiä, ja haluan muistuttaa myös siitä, että tällä hetkellä työttömyysturvalla opiskelun edellytykset ovat jo varsin laajat. Eli jos ajatellaan vaikka kesken jäänyttä tutkintoa, niin on hyvin todennäköistä, että sen saa suorittaa

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

sitten ainakin joiltain osin loppuun. Me olemme kyllä pitäneet yllä järjestelmää, jossa oman osaamisen kehittäminen työttömyysaikana on mahdollista.

Mitä tulee taas aikuiskoulutustukeen, niin tässä menevät nyt ehkä asiat vähän sekaisin. Sehän ei ole ollut aikaisemminkaan työkalu, jolla työttömien osaamista on kehitetty, vaan nimenomaan työelämässä olevien henkilöiden osaamista. Tähän meillä on jo käytössä vastaava, rajatumpi malli, jossa pyritään siihen, että poissaolot työelämästä ovat taas vastaavasti pienempiä, mutta haluamme pitää huolta siitä, että julkisen sektorin tärkeissä tehtävissä toimivat henkilöt voivat kehittää omaa osaamistaan. Se on tälle hallitukselle [Puhemies koputtaa] erittäin tärkeä asia. [Veronika Honkasalo: Ei ole mitään korvaavaa mallia!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.20 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme Euroopan suurullista kärkeä. Lähes 20 prosenttia nuorista on työttöminä. Tämä on hurja määrä. Luku on alle 25-vuotiaiden osalta 6 000 enemmän kuin vuosi takaperin. Jokainen nuori, joka on pitkään ilman työtä, ilman opiskelupaikkaa, ilman mahdollisuutta kuntoutukseen tai työpajan tuomaan tukeen, on syrjäytymisriskissä. Syrjäytyminen ja pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset ovat isoja niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. Sen takia aikanaan päätettiin nuorisotakuusta, jossa annettiin kolmen kuukauden palvelulupaus nuorille: heidän pitäisi saada työtä, päästä työllisyyspalveluihin tai opiskelemaan. Nyt tämä ei toteudu.

Haluaisin kysyä hallitukselta: Minkälaista tukea tämän yrityksille suunnatun työllistämissetelin lisäksi tarjoatte etenkin niille kunnille, joissa asuu paljon nuoria? Tarvitsemme Ohjaamo-palveluita, kesäseteleitä ensimmäisen työpaikan saantiin, ammatillista kuntouttavaa koulutusta, paljon muutakin kuin tämän setelin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.22 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Ja kiitoksia edustaja Hopsulle jälleen kerran tärkeästä kysymyksestä. Sen lisäksi, että hallitus on ottamassa käyttöön tämän uuden työllistämissetelin nimenomaan nuorten työllistämisen edistämiseksi, jo tällä hetkellä, kun työllisyyden kokonaisvastuu on siirtynyt vuoden alusta kuntien ja kaupunkien vastuulle, työllisyysalueille, heillä on käytössään hyvin laajasti muita palveluita. On täysin mahdollista jo tällä hetkellä, että vaikka sitten Espoossa voidaan järjestää Ohjaamo-palveluita, voidaan ottaa käyttöön kesätyöseteliä. Tämä ei vaadi tältä salilta mitään uusia päätöksiä, ei vaadi lainsäädännön muutoksia, vaan tämä vaatii nyt sitä rohkeutta myös kaikilta päättäjiltä alueella huomata se, että nuorten työttömyysjaksot täytyy pystyä katkaisemaan.

Kokonaisvastuu asiasta on työllisyysalueilla, mutta totta kai käyn jatkuvasti keskustelua joka puolella Suomea tilanteesta. Käymme taas huomenna läpi valtakunnallista tilannetta ja katsomme yhdessä, miten tästä päästään taas kestävästi eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.23 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyyden taso on täysin kytköksissä talouskasvuun. Sitten kun meillä on talouskasvua, meillä lähtee työllis-

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

syys paranemaan, ja nyt näyttää siltä, että nämä merkit ovat toteutumassa, [Naurua vasemmalta] kuten täällä pääministeri vetosi muun muassa tähän pk-yritysten barometriin.

Sitten toinen tärkeä asia on se, että olennaista on se, miten työn määrä kehittyy. Täällä usein puhutaan, että viime hallituskauden lopulla työllisten määrä oli korkealla tasolla. [Timo Harakka: Ennätys! — Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ennätystasolla!] Pitää paikkansa, mutta tehtyjen työtuntien määrä ei ollut kasvanut enää lainkaan loppuajana. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: No mites se on nyt kehittynyt?] Se ratkaisee, mikä on tehtyjen työtuntien määrä, ja sen takia on tärkeää, että meillä on entistä enemmän ihmisiä myös ko-koikatyössä, jotta tämä kansantalous kestää.

Sen haluaisin vielä kysyä ministeri Marttiselta, että koska se kaikkein suurin työllistämispotentiaali on pk-yrityksissä ja niiden toimintaedellytyksiä tämän hallituksen aikana on parannettu ja uusia parannuksia on tulossa, niin mitä sellaisia uudistuksia vielä nyt on tulossa, [Krista Kiuru: Potkulaki!] jotka parantavat pk-yritysten työllistämismahdollisuuksia ja kohtuullistavat työnantajan riskiä. [Timo Harakka: Kysytte omalta ministeriltä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.24 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia paljon, herra puhemies! On tosiaan niin, että meidän täytyy tunnistaa yhdessä se, että pienten ja keskisuurten yritysten rooli meidän taloudessa ja myös työllisyyden näkökulmasta kasvaa ja on jatkossa entistä vahvempi. Sen vuoksi on perusteltua, että kaikki ne työmarkkinauudistukset, mitä tämä hallitus on vienyt eteenpäin ja tämä sali on päätöksellään säätänyt voimaan, keskittyvät ennen kaikkea suomalaisen pk-yrityskentän tilanteen vahvistamiseen, koska siellä on eniten myös potentiaalia työllistää lisää ja vaikka tarjota juuri nuorille uusia työmahdollisuuksia.

Otan muutamia nytten vain huomioina: Paikallisen sopimisen laajentaminen, mikä on tehty jo aikaisemmin, ja tänä syksynä tuomme nytten taas esitykset, joilla helpotetaan henkilöperusteista irtisanomista. Takaisinottovelvoite poistuu kokonaan alle 50 henkeä työllistävilä yrityksiltä, [Timo Harakka: Mahtavia työllisyystoimia!] ja myös määräaikaisten työsopimusten solmimista tullaan helpottamaan.

Ei näitä tehdä, hyvä oppositio, minkään kiusan takia. Näitä tehdään sen takia, että suomalaisilla yrityksillä olisi jatkossa entistä suurempi luottamus omaan tulevaisuuteensa, jotta he voisivat [Puhemies koputtaa] työllistää ja tarjota työtä yhä useammalle suomalaiselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

16.25 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa hallitus, te leikkasitte työttömiltä — sen piti lisätä työllisyyttä. Te olette toteuttaneet valtavat työelämäuudistukset eli -heikennykset — sen piti lisätä työllisyyttä. Te heikennätte työsuhdeturvaa eli helpotatte työntekijän irtisanomista — sen pitäisi teidän mukaanne lisätä työllisyyttä, koska työntekijä on hallituksen mielestä valtava riski.

Arvoisa hallitus, te lupasitte 100 000 uutta työpaikkaa. Kuinkas kävikään? Meillä on Suomessa ennätystyöttömyys.

Arvoisa työministeri Marttinen, henkilö, joka on pitkäaikaistyötön ja etsii töitä, laitto minulle viestin, jossa toteaa: ”Häpeän ministereitämme. Miten he voivat puolustella hallituksen työllistämispolitiikkaa, joka on tuonut ennätysellisen työttömyyden? Palauttakaa

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

300 euron suojaosa työttömille.” Arvoisa työministeri, mitä vastaatte tälle pitkäaikaistyöttömälle, jolle työtä ei löydy, vaikka kuinka olette häneltä leikanneet?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Kysymys oli osoitettu työministeri Marttiselle. — Olkaa hyvä.

16.26 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia paljon, herra puhemies! Voin edustaja Suhoselle todeta, että vaikka tässä nyt vasta neljättä kuukautta hoidan tehtävää, niin kierrän myös erittäin paljon Suomea. Vierailen erikokoisissa yrityksissä, työpaikoilla. Muun muassa Kajaanissa nyt viimeksi elokuussa kävin paikallisessa työllisyyden toimintakeskuksessa tutustumassa, ja kävimme juuri keskustelua siitä, millä tavalla esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien palvelut toimivat tällä hetkellä Kajaanin alueella ja millaisia muutoksia siellä voidaan tehdä.

Näiden kaikkien muutosten tarkoituksena, mitä tämä hallitus on tekemässä, on juuri laskea sitä työllistämisen kynnystä ja sen kautta taas tarjota yhä useammalle mahdollisuus päästä työelämään. Vastaavasti voidaan kysyä toisin päin: montako uutta työpaikkaa suomalaisiin yrityksiin syntyy sillä, että kaikki se työ, mitä tämä hallitus on tehnyt Suomen talouden rakenteiden uudistamiseksi, peruttaisiin? Luulen kyllä, että aika monessa firmassa myöskään tämä ei tuo parempaa näkymää tulevaisuuteen. Me uskomme siihen, että tällä linjalla tulevien vuosien aikana uutta työtä syntyy Suomeen, ja se on meidän politiikan keskiössä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

16.27 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen omien nuorten aikuisten lasteni kautta seurannut tätä työllisyystilannetta, ja kyllähän tämä aika kauhealta näyttää. Vuosi sitten keväällä, puolitoista vuotta sitten, ison kaveriporukan nuorista kaikki olivat töissä. Tänä keväänä samasta porukasta yksi oli töissä. Ja kun katsoin näitä Kanta-Hämeen tilastoja, jossa tilanne ei ole edes maan huonoin, niin vuosi sitten työttömiä alle 25-vuotiaita nuoria oli 800 ja nyt 1 150, ja tämä ei siis ole maan huonoin luku. Tilanne on todellakin huolestuttava. Ja kun pääministeri viime viikolla sanoi, että työllisyys on kääntynyt nousuun, niin tähän ei pidä paikkaansa. Nuorten työttömien määrä on noussut valtavasti, ja tämä tuntuu aivan todella hirveältä.

Arvoisa ministeri, millaisen viestin te haluatte nyt välittää niille nuorille, jotka elävät ilman toivoa työpaikasta juuri nyt? Te olette nostanut esiin täällä tämän työllistymisasetin, mutta miten se toimii? Millaiset odotukset teillä on, kuinka [Puhemies koputtaa] moni nuori voi työllistyä tämän setelin turvin? [Pia Lohikosken välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.29 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Kiitoksia edustaja Pekoselle jälleen kerran tärkeän kysymyksen esille nostamisesta. En pysty vielä tässä kohtaa työllistymisasetin tarkkoja yksityiskohtia avaamaan, sillä me teemme nyt huolellista valmistelutyötä työ- ja elinkeinoministeriössä, mutta lähiaikoina tulen kertomaan laajemmin tämän setelin yksityiskohdista julkisuuteen.

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

Tärkeää on se, että seteli kohdistuu nimenomaan sellaisten nuorten auttamiseen, joiden asema työmarkkinoilla on kaikkein heikoin, kaikkein haurain, ja silloin palataan juuri siihen peruskysymykseen, niihin nuoriin, joilla vaikka ei ole ollenkaan peruskoulun jälkeistä tutkintoa, niihin nuoriin, jotka ovat äärimmäisen vaikean suhdannetilanteen keskellä valmistumisen jälkeen joutuneet suoraan työttömyyskortistoon. Heillä ei ole myöskään työhistoriaa, ja ymmärrettävästi taas vastaavasti sen ensimmäisen oman alan työpaikan löytymiseen ja etsimiseen tarvitaan myös paljon voimaa. Minun viestini suomalaisille nuorille on se, että me teemme kaikkemme, jotta voimme auttaa heitä pääsemään eteenpäin, työllistymään. Arviomme on se, että puhutaan kuitenkin tuhansista nuorista, jotka [Puhemies koputtaa] tämän työllistymisasetelimen kautta voivat saada nyt mahdollisuuden päästä työelämään. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Joskus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.30 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiasiaan on se, että Suomi ei ole käytännössä saanut talouskasvua finanssikriisin jälkeen, ja se oli se lähtötilanne, jonka tämä hallitus myöskin peri teidän hallitukselta, teidän velkapommin jäljiltä. Te otitte neljä vuotta velkaa, [Välihuutoja — Krista Kiuru: Mikäs pommi nyt on menossa?] te jätitte tekemättä kaikki uudistukset, ja sen edessä ollaan. Meillä ei ole sitä iloa, mitä... [Timo Harakka: Ennätystyöllisyys!] Meillä ei ole sitä iloa, mitä teillä oli, eli työllistää ihmisiä velkarahalla. Meillä ei ole sitä iloa. [Timo Harakka: Te otatte enemmän, te käytätte velan muuhun!] Sen sijaan hallitus on toteuttanut nytkin puoliväliriihessä ratkaisuita, joilla alennetaan [Hälinää — Puhemies koputtaa] muun muassa lapsiperheiden verotusta, alennetaan työssäkäyvien ihmisten verotusta ja alennetaan yritysten verotusta, millä pyritään saamaan Suomessa aikaan se tilanne, että yritykset työllistäisivät suomalaisia ihmisiä tulevaisuudessa.

Mutta tarkistelin tässä sosiaalidemokraattien vaihtoehtoa tälle vuodelle, kun te olette huolissanne työttömyydestä ja Suomen talouskasvun puutteesta, joka on aito ongelma — olen teidän kanssanne samaa mieltä siitä. Arvioisitteko, työministeri, miten nämä sosiaalidemokraattien hallitusta suuremmat veronkorotukset edesauttaisivat suomalaisten työllistymistä ja Suomen talouskasvua? — Kiitos. [Vasemmalta: Semmoista somematskua!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.31 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja tarttuu jälleen kerran hyvin tärkeään kysymykseen, sillä jos täällä hallitusta arvostelea, haastaa, niin on aivan perusteltua myös katsoa, minkälaisia lääkkeitä puolue itse tarjoaa tässä tilanteessa. [Vasemmalta: Kyllä! — Timo Harakka: Ennätystyöllisyys!] Ja on tosiaan fakta se, että SDP tarjoaa tässä tilanteessa, kun ollaan hauraimman kasvun vaiheessa, jossa me olemme pääsemässä taas vastaavasti vahvempaan kasvuun kiinni, lääkkeeksi suomalaisille yrityksille rajuja veronkiristyksiä, mikä johtaisi suoraan siihen, että näiden pk-yritysten kyvykyys investoida, työllistää ja kehittää toimintaansa Suomessa heikkenisi merkittävästi. Pidän niitä ylipäänsä äärimmäisen huonosti harkittuina mutta vielä tässä suhdannetilanteessa todella huonosti harkittuina kokonaisuuksina. Ja sen takia tämä hallitus on valinnut toisenlaisen poliittisen linjan. Meidän linja on työntekoa ja yrittäjyyttä tu-

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

keva linja, mennään sitten työmarkkinauudistuksiin, veropolitiikkaan tai vaikka normien purkuun. [Veronika Honkasalo: Ja työttömyys kasvaa! — Välihuutoja vasemmalta]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

16.32 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Arvoisa pääministeri, lupasitte työllisiä 100 000 lisää. [Vilhelm Junnila: Koska Harakan bensaraha ilmestyy?] Aloititte ennätystyöllisyydessä, nyt olette tarvelleet tilaisuuden. Hallitus on kaudellaan hävittänyt noin sata työllistä joka ikinen päivä, mukaan lukien viikonloput, sata vähemmän joka päivä. Suhdanteet ovat vaikeat, mutta ehkä kaikkein haastavin suhdanne on teknologiasuhdanne. Tiedän, että te, arvoisa pääministeri, olette perehtynyt tekoölyyn ja ymmärtätte, miten laaja ja syväallinen vaikutus sillä on suomalaisen työelämään. Siksi työttömän perheen ahdinkoa saattaa entisestään syventää pelko pitkittyvästä työttömyydestä, koska osaamisvaatimukset ovat monelle ihan kohtuuttomat. Oletteko ehkä valmis toteamaan, että aikuiskoulutustuen lopettaminen ja yritysten koulutusvähennyksen supistaminen oli huonosti ajoitettu juuri tähän tekoölyn ja muun teknologisen haasteen kiihdyttämään koulutautumisen tarpeeseen? Meidän pitäisi päinvastoin lisätä kouluttautumista. Olisitteko valmiit tarttumaan edustaja Lindtmanin ehdotukseen [Puhemies koputtaa] siitä uudesta koulutuksesta, joka olisi hyvässä suhdanteessa hiukan vaatimattomampi [Puhemies koputtaa] mutta jota juuri tällaisessa huonossa suhdanteessa kasvattaisimme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.34 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Edustaja Harakka tarttuu erittäin tärkeään aiheeseen. Tiedämme, että olette paljon asiaa myös selvittänyt ja käynyt läpi, ja se kyllä kuuluu myös teidän puheenvuoroistanne läpi.

Seuraamme hyvin tarkasti teknologista kehitystä ministeriössä. On kuitenkin hyvä muistaa myös kotikatsomoissa, että kyllähän läpi vuosikymmenten Suomen taloutta ovat kohdanneet myös erilaiset teknologiset murrokset. Niistä on aina selvitty. Ne ovat muuttaneet osaamistarpeita, mihin totta kai täytyy vastata taas koulutuspolitiikalla, täsmäpolitiikalla taas työllisyyspalveluiden osalta, tai vaikka siinä tilanteessa, jos henkilö on jäänyt työttömäksi, pitää huolta siitä, että myös työttömyysturvalla ollessaan pystyy omaa osaamistaan kehittämään. Tätä työtä me olemme tekemässä. Olen tuomassa myöhemmin, joko tänä vuonna tai ensi vuoden alussa, myös lakipaketin, jolla entisestään laajennetaan työttömyysturvalla opiskelun edellytyksiä. Uskon, että tässä meillä on myös paljon yhteistä tehtävää, koska aihe on vakava ja siihen täytyy tarttua hyvin määrätietoisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

16.35 **Juha Viitala sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömiä on tullut tämän hallituksen aikana lisää enemmän kuin Raumalla on asukkaita. Työttömyys on lisääntynyt työministerin kotimaakunnassa Satakunnassa jopa maan keskiarvoa enemmän. Heinäkuun tilastojen mukaan Satakunnassa oli avoimia työpaikkoja noin tuhat ja työttömiä työnhakijoita hieman yli 10 000. Eli jokaista työpaikkaa kohden on noin kymmenen hakijaa. On selvää, että yhdestä työpaikasta ei silloin riitä kaikille hakijoille, vaikka kuinka pal-

Punkt i protokollet PR 77/2025 rd

kansaaajan asemaa heikennetään. Nyt hallituksen suunnitelmissa on vielä muun muassa potkujen saamisen helpottaminen.

Kysynkin, arvoisa ministeri Marttinen: uskotteko tosiaan, että ihmiset työllistyvät palkansaajien asemaa heikentämällä, ja mitä sanotte nyt niille työttömille, ahkerille työnhakijoille, jotka eivät siitä ahkeruudesta huolimatta työpaikkaa saa, koska niitä ei ole tarjolla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.36 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jos katsomme länsirannikon tilannetta tällä hetkellä, niin voisin luonnehtia asiaa toteamalla näin, että Länsi-Suomessa on tällä hetkellä käynnissä uusi teollistumisen aalto. Edustaja jätti tässä puheenvuorossaan mainitsematta sen, että meillä on tällä hetkellä koko länsirannikolla erittäin mittava määrä teollisia hankkeita liikkeellä. Me olemme nähneet myös sen, että muun muassa Business Finlandin hakemukseen on tullut merkittävä määrä näitä teollisia investointihakemuksia, joiden yhteisarvo on yli 20 miljardia euroa, hyvät kansanedustajat. [Jouni Ovaskan välihuuto] Tässä tilanteessa siis meidän täytyy vahvistaa entisestään tätä teollista murrosta. Minkä takia? Koska sehän juuri tuo niitä työpaikkoja — rakentamiseen, palveluihin ja itse tuotantoon. Sen takia luvitusta helpotetaan, tehdään panostuksia tutkimukseen ja tuotekehitystoimintaan ja helpotetaan suoraan myös investointituilla näiden hankkeiden liikkeelle lähtemistä. Uskon, että edustajan kanssa toivomme kyllä kummatkin, että ympäri maata ja vaikka myös Satakunnassa nämä kaikki hankkeet lähtevät liikkeelle.